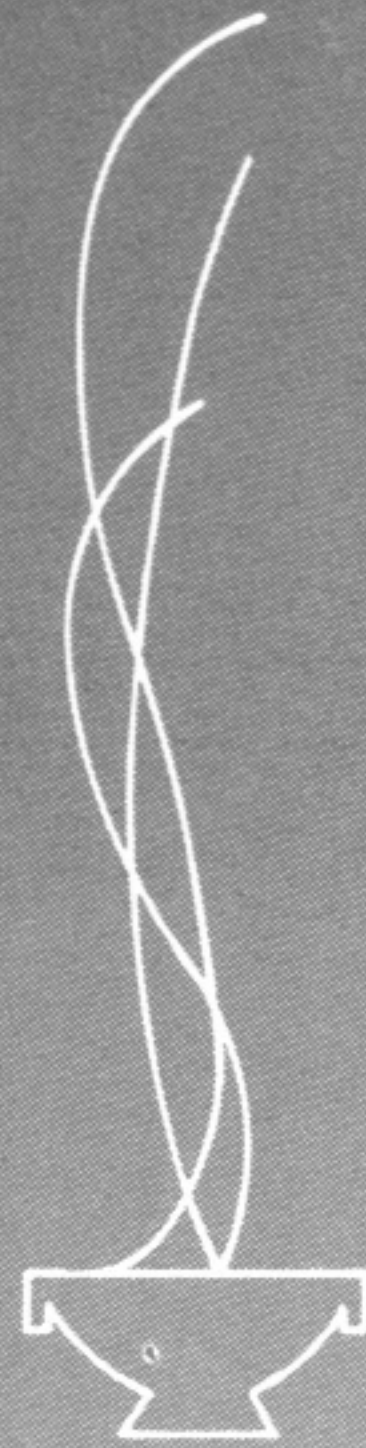

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

τεύχος 2ο

Μαρτιος — Απριλιος 1987

Διμηνιαία έκδοση
του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑ»
ΕΣΔΝΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος
Πύργος Αθηνών, Γ' κτίριο, 2ος όροφος
Μεσογείων 2 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 77 02 861

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Δημητρίου
Κ. Καλανταρίδου
Β. Λανάρα
Μ. Μαλγαρινού

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθηνών
Πύργος Αθηνών - Γ' Κτίριο
2ος όροφος - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοθεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

Κατεχάκη & Αδριανείου 3 - 115 25 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 67 14 371 - 67 14 340

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Νοσηλεύτριες/-ές _____ 1000 δρχ.
Σπουδάστριες/-ές _____ 500 δρχ.
Οργανισμοί - Εταιρείες-
Βιβλιοθήκες _____ 1500 δρχ.
Εξωτερικό _____ 15 \$
ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ 170 δρχ.

1. Γενική Συνέλευση 1987 (14 - 3 87)	43
2. Υπόμνημα - Έγγραφα	50
3. Πεπραγμένα Διοικητικού Συμβουλίου ΕΣΔΝΕ 1986-87	53
4. Παιδαγωγική αξία του φιλοδωρήματος (Προσφορά στη Νοσηλεύτρια Μητέρα) <i>Ειρήνη Γουλιά</i>	61
5. Συνέδρια - Συμπόσια - Εκπαιδευτικές επισκέψεις	67
6. Ενημέρωση	69

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ 1987
14 - 3 - 1987

Αγαπητές Συνάδελφοι,

Ασφαλώς χρειάσθηκε κάποια γενναιότητα για να αγηφίσετε τον βαρύ όγμιμο χειμώνα που έχει σχεδόν αποδιοργανώσει την ζωή μας τις τελευταίες εβδομάδες και να φθάσετε ως εδώ για την Γενική μας Συνέλευση. Εξ ορισμού βέβαια, όλες οι Αδελφές είμαστε γενναίες και ξέρουμε πως να αντιμετωπίζουμε δυσκολίες και προβλήματα. Άλλωστε το ότι τα βγάζουμε πέρα με τα τόσα προβλήματα και τις δυσκολίες που ζούμε καθημερινά στα Ιδρύματά μας αποδεικνύει του λόγου το ασφαλές.

Κλείνοντας τον απολογισμό του παρελθόντος έτους δεν έχουμε πολλά πράγματα για τα οποία θα είμασταν ιδιαίτερα ευχαριστημένες και μολονότι στο χρόνο αυτό σημειώθηκαν κοσμογονικές αλλαγές στον Κλάδο μας έχουμε σοβαρούς λόγους να ανησυχούμε πολύ.

Και πρώτα-πρώτα το ΠΔ 87/86 με το οποίο περιεγράφη το πλαίσιο των Οργανισμών των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων. Η Νοσηλευτική υπηρεσία έγινε Διεύθυνση παράλληλη με την Ιατρική και τη Διοικητική υπηρεσία. Η Διευθύντρια της υπηρεσίας αναφέρεται κατ' ευθείαν στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, προεδρεύει της Νοσηλευτικής Επιτροπής - νέος δεσμός και αυτή- και εισηγείται τα θέματα που αφορούν το Νοσηλευτικό Προσωπικό στο Διοικητικό Συμβούλιο του Νοσοκομείου. Αυτό είναι ένα μεγάλο βήμα προς τα εμπρός που όμως δε πραγματοποιήθηκε ακόμα αν και πολλοί οργανισμοί Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων ήδη δημοσιεύθηκαν. Υπάρχουν βέβαια πολλά ερωτηματικά για το πώς θα λειτουργήσει η Διεύθυνση της Νοσηλευτικής υπηρεσίας και πως θα οργανωθεί αποτελεσματικά. Άραγε ο κανονισμός λειτουργίας της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, που δεν έγινε ακόμα, θα μπορέσει να καλύψει τα κενά που αφήνει το Π.Δ. 87/1986 στη δομή της Υπηρεσίας; Η Νοσηλευτική Υπηρεσία δεν έχει την αναγκαία υποδομή στους Οργανισμούς ούτε τη σύνδεση που χρειάζεται για να λειτουργήσει αποτελεσματικά. Δεν υπάρχει δέση Υποδιευθυντού ή αναπληρωτού Διευθυντού. Δεν υπάρχει οργανική δέση Εσπερινών και Νυκτερικών Προϊσταμένων και έτσι η Νοσηλευτική υπηρεσία δεν καλύπτεται λειτουργικά όλο το 24ωρο και όλο το χρόνο. Επίσης δεν υπάρχει οργανική δέση Διευθυντού Σπουδών που είναι απαραίτητη τόσο για την συνεχιζόμενη εκπαίδευση του Νοσηλευτικού Προσωπικού όσο και για την υπεύθυνη παρακολούθηση των σπουδαστών και μαθητών της Νοσηλευτικής που εκπαιδεύονται στα νοσοκομεία. Δεν υπάρχει ακόμα Γραμματειακή υποστήριξη για τη λειτουργία της Διευθύνσεως της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας.

Ένα δεύτερο σημείο που αποτελεί μεγάλη κατάκτηση του κλάδου, αλλά και μεγάλο πρόβλημα είναι η αναλογία Νοσηλευτικού προσωπικού προς ασθενείς. Στα μεγάλα Περιφερειακά Ιδρύματα και σε πολλά Νομαρχιακά

η αναλογία του Νοσηλευτικού προσωπικού φθάνει και μέχρι 45% του όλου προσωπικού του Ιδρύματος που είναι τρεις προς μία κλίνη. Έτσι ο αριθμός του Νοσηλευτικού προσωπικού ξεπερνά τον αριθμό των κλινών του Ιδρύματος ακόμα και στα μικρά Νοσοκομεία. Αυτό είναι βεβαίως ένα δεύτερο μεγάλο βήμα προς τα εμπρός, το οποίο όμως θα δημιουργήσει ένα τεράστιο πρόβλημα στον Κλάδο στα αμέσως επόμενα χρόνια με οδυνηρές για τη Νοσηλευτική της χώρας μας μακροχρόνιες επιπτώσεις.

Η μεγάλη έλλειψη Νοσηλευτριών-τών, αποφοίτων ΑΕΙ, ΤΕΙ και ισοτίμων σχολών (ΠΕ και ΤΕ) θα έχει ως αποτέλεσμα την μεταφορά των οργανικών θέσεων Νοσηλευτών στη βαθμίδα ΔΕ Βοηθών Νοσοκόμων, όπως ήδη το προβλέπουν οι περισσότεροι οργανισμοί. Αυτό θα υποβαθμίσει την παρεχόμενη Νοσηλευτική Φροντίδα με συνέπεια να κινδυνεύσει η ζωή και η ασφάλεια των νοσηλευομένων.

Οι βοηθοί Νοσοκόμοι ή Αδελφές Νοσοκόμοι όπως ονομάστηκαν στους νέους οργανισμούς οι απόφοιτοι των Μέσων Τεχνικών Επαγγελματικών Νοσηλευτικών Σχολών και των Επαγγελματικών Λυκείων ασφαλώς δεν έχουν τις γνώσεις να αναλάβουν την ευθύνη της Νοσηλείας και την παρακολούθηση των ασθενών. Το ακόμα δε χειρότερο είναι ότι όλοι οι Οργανισμοί προβλέπουν να γίνονται οι Βοηθοί Νοσοκόμοι Προϊστάμενες Τμημάτων όταν δεν υπάρχουν Νοσηλεύτριες στα Τμήματα με βαθμό Α'. Αυτό δείχνει πόσο λίγο γνωρίζουν οι συντάξαντες τους Οργανισμούς και το ΠΔ 87/86 τι θα πει ευθύνη Προϊσταμένης Νοσηλευτικού Τμήματος. Δείχνει επίσης που μπορεί να οδηγήσει η έλλειψη ειδικής Νοσηλευτικής υπηρεσίας στο Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας στελεχωμένης με έμπειρες Νοσηλεύτριες οι οποίες να έχουν ουσιαστική ευθύνη και λόγο για όλα τα νοσηλευτικά θέματα.

Κατόπιν όλων αυτών διερωτάται κανείς άραγε προοδεύουμε ή γυρίζουμε δεκαετίες πίσω;

Ο Σύνδεσμός μας σαν επίσημο όργανο του Κλάδου οφείλει να αντιδράσει στις εξελίξεις αυτές. Όλα αυτά τα θέματα συζητήθηκαν σε συνάντηση όλων των Διευθυνουσών των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων Αθηνών Πειραιώς που έγινε στο Σύνδεσμο στις 19 Φεβρουαρίου και ελήφθησαν ορισμένες αποφάσεις για την μεθόδευση των διαβημάτων μας.

Πριν στείλουμε έγγραφο για τα θέματα αυτά στον νέο Υπουργό Υγείας Πρόνοιας κ. Γ.Α. Μαγκάκη θα δούμε τους αρμόδιους υπηρεσιακούς παράγοντες των Υπουργείων Υγείας Πρόνοιας και Προεδρίας Κυβερνήσεως ώστε να υποβάλουμε συγκεκριμένες προτάσεις για την αντιμετώπιση των νέων προβλημάτων που δημιουργούνται με τους νέους οργανισμούς. Κυρίως το επείγον πρόβλημα της μεταφοράς των Οργανικών Θέσεων της κατηγορίας ΠΕ (Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση) στην ΤΕ (Τεχνολογική Εκπαίδευση) και από την ΤΕ στην ΔΕ (Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση). Οι θέσεις αυτές πρέπει να είναι συγκεκριμένες και αμετάθετες, έστω και αν χρειαστεί να λειτουργήσουν τα Νοσοκομεία μας για λίγα χρόνια ακόμα με μικρό αριθμό Νοσηλευτριών-τών Πρώτου επιπέδου.

Ο κίνδυνος να καταληφθούν όλες οι θέσεις του πρώτου επιπέδου από

βοηδούς είναι ορατός, δεδομένου του μεγάλου αριθμού βοηδών που αποφοιτούν από τις 23 Σχολές Βοηδών Νοσοκόμων και των χιλιάδων πρακτικών που γίνονται Βοηδοί Νοσοκόμοι με την ταχύρρυθμη εκπαίδευση αλλά και με τις νέες Μέσες Σχολές που προγραμματίζονται να λειτουργήσουν τόσο από το Υπουργείο Υγείας-Πρόνοιας όσο και από το Υπουργείο Παιδείας στα Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια.

Η σωστή αναλογία Βοηδών σε Διπλωματούχους είναι 1 βοηδός σε 2 Διπλωματούχους ή 60 Διπλωματούχοι - 40 Βοηδοί. Ήδη έχει ανατραπεί η αναλογία αυτή στα νοσοκομεία μας. Σε λίγα χρόνια στα Νοσοκομεία μας δεν θα υπάρχουν Νοσηλευτές αρκετοί για να καλύγουν όλες τις βάρδιες των Τμημάτων και όλες τις θέσεις ειδικών Μονάδων και άλλων υπηρεσιών στις οποίες θεωρούνται απαραίτητοι οι Νοσηλευτές. Έτσι έχει διαμορφωθεί τώρα μια κατάσταση πολύ επικίνδυνη όχι μόνο για τον κλάδο αλλά και για την ασφάλεια των νοσηλευομένων. Οι πρώτοι απόφοιτοι των ΤΕΙ θα αποφοιτήσουν στο τέλος του έτους από τους 3000 που εισήλθαν με τις Πανελλαδικές εξετάσεις στα 6 Τμήματα Νοσηλευτικής των ΤΕΙ το 1984, ενεγράφησαν στο τρίτο έτος περί τους 500. Άραγε αυτοί οι 500 αν αποφοιτήσουν θα εργασθούν ως Νοσηλευτές ή θα εγγραφούν σε άλλα Τμήματα με σκοπό να σταδιοδρομήσουν σε ευκολότερες εργασίες Κοιν. Λειτουργιών, Φυσιοθεραπευτών, Επισκεπτών κ.λπ., όπως ήδη πολλοί από αυτούς δηλώνουν;

Ένα αμυδρό φώς που φωτίζει αυτή τη ζοφερή εικόνα είναι η λειτουργία του πρώτου έτους του Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών που για πρώτη φορά φέτος θα δεχθεί 50 φοιτήτριες-τές από τη Β' δέσμη με τις Πανελλαδικές εξετάσεις. Όπως φαίνεται η λύση του προβλήματος «έλλειψη Νοσηλευτών» στην Ελλάδα θα είναι η ένταξη της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης των νοσηλευτών στο Πανεπιστήμιο. Σταδιακά πρέπει να μεθοδευθεί η μεταφορά όλων των τμημάτων Νοσηλευτικής των ΤΕΙ σε αντίστοιχα Τμήματα Νοσηλευτικής ΑΕΙ. Να αναγνωρισθούν δε όλα τα παλαιά Διπλώματα σαν ισότιμα με την όποια διαδικασία κριθεί αναγκαία και να διαμορφωθεί το Νοσηλευτικό δυναμικό της χώρας σε δύο επίπεδα. Ανωτάτης και Μέσης βαθμίδας.

Η μεταφορά της Νοσηλευτικής εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο θα αποτελέσει το ισχυρότερο κίνητρο για την προσέλευση και την παραμονή στο Επάγγελμα των Νοσηλευτριών-τών. Το συχνά λεγόμενο ότι οι απόφοιτοι του Πανεπιστημίου δεν θα ασχολούνται με τον ασθενή και την νοσηλεία του δεν ευσταθεί διότι το Νοσηλευτικό έργο σε όλο το φάσμα του θα τεθεί τότε σε άλλη βάση. Η νοσηλεία και η παρακολούθηση του ασθενούς είναι το κύριο έργο του επιστήμονος νοσηλευτού, που θα είναι απόλυτα υπεύθυνος για ορισμένο αριθμό ασθενών στους οποίους θα δίνει ολοκληρωμένη νοσηλευτική φροντίδα από του υποκλυσμού μέχρι της παρακολούθησης της Ιατρικής επισκέψεως όπως γίνεται σε όλο τον κόσμο με την μέθοδο της Νοσηλευτικής Διεργασίας.

Μόλις δε εξασφαλισθεί ο αναγκαίος αριθμός Νοσηλευτών Α' επιπέδου θα καθορισθούν σαφώς τα καθήκοντα των δύο βαθμίδων και βέβαια ο Βοηδός μόνο θα βοηθεί τον Νοσηλευτή στη Νοσηλεία και περιποίηση των ασθε-

νών· εξ άλλου η Νοσηλευτική Μονάδα θα καλύπτεται από Νοσηλευτές επί 24ώρου βάσεως.

Όσον αφορά τα άλλα κενά που παρουσιάζει το ΠΔ 87/86 και αναφέρονται στη δομή και την οργάνωση της Νοσηλευτικής υπηρεσίας ελπίζουμε ότι οι δυσκολίες που θα προκύψουν εκ των πραγμάτων στη λειτουργία των Νοσοκομείων θα οδηγήσουν στην τροποποίηση του ΠΔ 87/1986 που επαναλαμβάνουμε είναι για τον κλάδο μας ένα μεγάλο βήμα προόδου παρ' όλες τις ατέλειές του και χρωστάμε γι' αυτό ευγνωμοσύνη στους δυό προηγούμενους Υπουργούς του Υπουργείου μας, τον κ. Γ. Γεννηματά για το ΠΔ 87/86 και τον Ν.1579/1985 και τον κ. Παρ. Αυγερινό ο οποίος περιέλαβε στο άρθρο 10 του Ν. 1397/83 τα περί 3 ανεξαρτήτων και παραλλήλων υπηρεσιών στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα.

Μια άλλη εξέλιξη του χρόνου που πέρασε είναι η εργασία που έγινε κυρίως από το Σύνδεσμό μας για τις Νοσηλευτικές Ειδικότητες. Βέβαια δεν ολοκληρώθηκε ακόμα η διαδικασία και γι' αυτό δεν μπορούμε να σας ανακοινώσουμε τον τρόπο με τον οποίο θα πραγματοποιηθεί η απόκτηση ειδικότητας από τις Νοσηλεύτριες και τους Νοσηλευτές στη χώρα μας.

Επί μήνες κατά το διαρρέυσαν έτος τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που συμμετείχαν στην Επιτροπή Εκπαίδευσης-Μετεκπαίδευσης του ΚΕΣΥ ασχολήθηκαν με το δέμα των Ειδικοτήτων.

Διατυπώθηκαν το Γενικό Εκπαιδευτικό Αντικείμενο και τα ενδιάμεσα εκπαιδευτικά αντικείμενα για 5 ειδικότητες: Την Παθολογική Νοσηλευτική, τη Χειρουργική Νοσηλευτική, τη Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας, την Παιδιατρική Νοσηλευτική και την Κοινοτική Νοσηλευτική. Η Κοινοτική Νοσηλευτική δεν περιλαμβάνεται στο Νόμο 1579/85 διότι αντέδρασαν τότε τον Δεκέμβριο 1985, οι Επισκέπτριες που διδάσκουν στο Τμήμα Επισκεπτών του ΤΕΙ Αθηνών όπως είχαμε ανακοινώσει πέρυσι στη Γενική Συνέλευση.

Παρόλα αυτά η πλειοψηφία της Επιτροπής Εκπαίδευσης και Μετεκπαίδευσης έκρινε ότι η ειδικότητα αυτή είναι απαραίτητη για τους Νοσηλευτές που θα εργασθούν στα Κέντρα Υγείας και την Πρωτοβάθμια Υγειονομική Περίθαλψη.

Εκπρόσωποι των Νοσηλευτικών σωματείων εκλήθηκαν να δώσουν την γνώμη τους για την εισηγητική έκθεση και τα 5 κείμενα με το Γενικό και τα ενδιάμεσα αντικείμενα. Επί πλέον με την συνεργασία εκπροσώπων και άλλων Σωματείων έγιναν εν σχεδίω τα εκπαιδευτικά προγράμματα για κάθε μία ειδικότητα. Όλα αυτά στην τελική τους μορφή υπεβλήθησαν στην Επιτροπή Εκπαίδευσης-Μετεκπαίδευσης του ΚΕΣΥ από την οποία ενεκρίθηκαν και μέσω αυτής υπεβλήθησαν στην Ολομέλεια του ΚΕΣΥ. Η Ολομέλεια του ΚΕΣΥ στην Απόφαση υπ' αριθ. 1 της 40ης Ολομέλειας της 12-9-86 ενέκρινε τις εισηγήσεις της ΕΕΜ σχεδόν στο σύνολό τους για τις 4 ειδικότητες ενώ δεν συζήτησε καθόλου την Ειδικότητα για την Κοινοτική Νοσηλευτική. Απεδέχθη τα Εκπαιδευτικά αντικείμενα, δεν συμπεριέλαβε όμως τα Εκπαιδευτικά προγράμματα στην απόφαση.

Το όλο δέμα ευρίσκεται τώρα στις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας όπου θα ρυθμιστούν οι λεπτομέρειες της διαδικασίας για την απόκτηση των 4 ειδικοτήτων από τις Νοσηλεύτριες-τές με Προεδρικά Διατάγ-

ματα. Ελπίζουμε ότι από το νέο Ακαδημαϊκό έτος οι 4 ειδικότητες θα δοθούν σε ορισμένα κέντρα καταρχήν και εν συνεχεία σε όλη τη χώρα.

Ήταν και αυτό ένα μεγάλο βήμα προς τα εμπρός μολονότι δεν ολοκληρώθηκε ακόμα όπως εξηγήσαμε πιο πάνω.

Το θέμα της ειδικότητας στην Κοινωνική Νοσηλευτική παραμένει στάσιμο. Εν τω μεταξύ ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας κάλεσε όλες τις χώρες μέλη να αναθεωρήσουν τα βασικά Νοσηλευτικά προγράμμά τους και να δώσουν μεγάλη έμφαση στην εκπαίδευση των Νοσηλευτών σε ότι αφορά την πρόληψη της νόσου, την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και την Κοινωνική Νοσηλευτική. Τα νέα προγράμματα θα προετοιμάζουν όλες τις Νοσηλεύτριες για την εργασία τους στην Κοινότητα. Εξ άλλου η αναπροσαρμογή των Προγραμμάτων προς τις νέες κατευθύνσεις ζητείται και από την ΕΟΚ στις κατευθυντήριες οδηγίες της οποίας είμαστε υποχρεωμένοι να προσαρμοστούμε.

Η ειδικότητα βέβαια της Κοινωνικής Νοσηλευτικής οπωσδήποτε θα χρειασθεί για την προετοιμασία των Νοσηλευτριών Προϊσταμένων των Κέντρων Υγείας και των Εκπαιδευτριών των ΤΕΙ στον τομέα της Κοινωνικής Νοσηλευτικής, γι' αυτό θα πρέπει οπωσδήποτε να νομοθετηθεί. Το ενδεχόμενο που υποστηρίζουν οι επισκέπτριες της ειδικεύσεως των επισκεπτών στην Κοινωνική Νοσηλευτική δεν συζητείται διότι εφόσον δεν έχουν τίτλο - άδεια ασκήσεως Νοσηλευτή δεν μπορούν να προχωρήσουν σε Νοσηλευτική ειδικότητα, εκτός αν αλλάξουν τον τίτλο τους.

Ο νέος Νόμος 1586/1986 για το βαθμολόγιο δεν φαίνεται να έχει τεθεί ακόμα σε εφαρμογή. Οι οργανισμοί των περισσότερων Ιδρυμάτων δημοσιεύθηκαν αλλά δεν έχουν γίνει ακόμα τα υπηρεσιακά Συμβούλια που θα αποφασίσουν για την επιλογή των νέων Διευθυντών Τομεαρχών και Προϊσταμένων των Τμημάτων της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας. Δεν γνωρίζουμε αν θα διορισθούν ή αν θα εκλεγούν Νοσηλεύτριες στα νέα υπηρεσιακά Συμβούλια.

Ελπίζουμε να ορισθούν στα υπηρεσιακά Συμβούλια όχι μόνο διοικητικοί υπάλληλοι αλλά και νοσηλεύτριες και ελπίζουμε ακόμα ότι η επιλογή των Διευθυντριών, των Τομεαρχών και των Προϊσταμένων της Νοσηλευτικής υπηρεσίας θα γίνει με αυστηρώς αξιοκρατικά κριτήρια και με γνώμονα την ασφαλή και σωστή νοσηλεία των ασθενών και την επαρκή λειτουργία των Νοσηλευτικών Μονάδων που είναι η κυρία ευθύνη των Νοσηλευτών. Ίσως προκύψουν προβλήματα κυρίως αν ανατεθούν καθήκοντα Προϊσταμένων και Τομεαρχών σε Μαιείς.

Το άρθρο 13 του ΠΔ 87/1986 προβλέπει την ανάθεση καθηκόντων Διευδύντριας, Τομεαρχών και Τμηματάρχων (Προϊσταμένων) σε Νοσηλεύτριες-τές ΑΤ και ΑΡ (ΠΕ και ΤΕ) και μόνο σε Μαιευτήρια ή Μαιευτικά Τμήματα μπορούν οι Μαιείς να γίνουν Διευδύντριες ή Προϊσταμένες. Παρ' όλα αυτά σε μερικά Νοσοκομεία ακούγεται ότι ανατίθενται καθήκοντα Προϊσταμένης Παθολογικών ή Χειρουργικών Τμημάτων σε Μαιείς, οι οποίες όπως είναι γνωστό διορίσθηκαν σε θέσεις Νοσοκόμων-Αδελφών με το άρθρο 4 του

N 580/1977, χωρίς να έχουν πτυχίο ούτε άδεια ασκήσεως Νοσηλεύτριας και που υπηρετούν ως Νοσοκόμοι στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα. Ολόκληρος ο Νοσηλευτικός Κλάδος θα αντιδράσει ασφαλώς σε τέτοιες ρυθμίσεις με κάθε νόμιμο μέσο και κυρίως βάσει του άρθρου 5 του Ν. 1579/1985 που κατοχυρώνει σαφώς τον τίτλο του Νοσηλευτή.

Στα ευχάριστα νέα της χρονιάς εντάσσεται βεβαίως και η ένταξη των Νοσηλευτών στο 17ο μισθολογικό κλιμάκιο με καταληκτικό το δεύτερο που εδόθη στους Νοσηλευτές των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων από την πολιτεία με ενέργειες του τότε Υπουργού Υγείας Πρόνοιας κ. Γ. Γεννηματά όπως μας το είχε υποσχεθεί στο 12ο Συνέδριο του Ζαπτείου. Βέβαια υπάρχουν προβλήματα για τις Νοσηλεύτριες που εργάζονται σε άλλες υπηρεσίες. Γίνονται ενέργειες και ελπίζουμε ότι όλες οι Νοσηλεύτριες που εργάζονται στο ΙΚΑ και σε Νοσηλευτικές υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας περιθαλψής θα έχουν την ίδια μισθολογική εξέλιξη.

Ανάμεσα στα τόσα άλλα προβλήματα του Κλάδου μας για πρώτη φορά φέτος αντιμετωπίζουμε και προβλήματα συνειδήσεως στην εργασία μας.

Από πολλές επαρχίες μας έρχονται μηνύματα από νοσηλεύτριες που εργάζονται σε Χειρουργεία και αναγκάζονται να βοηθήσουν στις εκεί διεξαγόμενες βάσει του Νόμου 1609/86 Αμβλώσεις. Πολλές από τις Αδελφές αυτές αντιμετωπίζουν προβλήματα συνειδήσεως διότι συνεργούν στο φόνο μιας ζωής.

Όλες οι νοσηλεύτριες ξέρουμε ότι το έμβρυο είναι μια ζωντανή ανθρωπίνη ύπαρξη εν εξελίξει και κάθε επέμβαση για τη διακοπή της ζωής του θεωρείται και είναι φόνος εκ προμελέτης στην πανανθρώπινη συνείδηση. Βέβαια η αμβλώση είναι Ιατρική Πράξη και διενεργείται από τον Γιατρό με τη βοήθεια όμως και τη συνέργεια της Νοσηλεύτριας. Πολύ σωστά λοιπόν προβληματίζεται η Νοσηλεύτρια όπως ασφαλώς θα προβληματίζονται και πολλοί γιατροί.

Πολλές συνάδελφοι μας ρωτούν τι μπορούμε να κάνουμε;

Ποιά στάση πρέπει να τηρήσουμε;

Τι μας κατοχυρώνει να αρνηθούμε συμμετοχή και συνέργεια στο φόνο μιας ζωντανής ύπαρξης;

Νομικά ερείσματα δεν έχουμε να προσφέρουμε στα μέλη μας αφ' ότου οι αμβλώσεις νομιμοποιήθηκαν στη χώρα μας με το γνωστό πολυσυζητημένο νόμο. Κώδικα δεοντολογίας δεν έχουμε δικό μας και ακολουθούμε τον Διεθνή Κώδικα Δεοντολογίας που καθορίζει βέβαια ως βασικό καθήκον της Νοσηλεύτριας τον σεβασμό της ζωής χωρίς όμως ειδική αναφορά στο πρόβλημα που μας απασχολεί.

Ίσως ήρθε η ώρα να διατυπώσουμε Ελληνικό Κώδικα Νοσηλευτικής Δεοντολογίας όπως έκανε τελευταία η Αγγλία και πολλοί Εθνικοί Σύνδεσμοι σε άλλες χώρες, για να προστατεύσουν τα μέλη τους και να τα βοηθήσουν στην αντιμετώπιση διλημάτων και προβλημάτων που εμφανίστηκαν στο χώρο της υγείας τα τελευταία χρόνια όπως είναι οι αμβλώσεις, η ευθανασία, οι πειραματικές θεραπείες με νέα φάρμακα και πολλά άλλα.

Ο γιατρός και η νοσηλεύτρια εξ ορισμού έχουν σαν αποστολή να διατηρούν την ζωή και να προστατεύουν την υγεία των συνανθρώπων τους, να ανακουφίζουν τον πόνο και να συμπαραστέκονται στον άνθρωπο του οποίου η ζωή απειλείται και κινδυνεύει. Και βέβαια σε μια άμβλωση απειλείται και κινδυνεύει η κυοφορούμενη ζωή ενός αγέννητου παιδιού εκτός από τις σπάνιες εξαιρέσεις που κινδυνεύει μαζί και η ζωή της μητέρας και ο γιατρός αντιμετωπίζει το φοβερό ηθικό πρόβλημα να θυσιάσει τη μία ζωή, του παιδιού συνήθως, για να σώσει την άλλη, της μητέρας.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι στη συνείδηση πολλών Γιατρών και Νοσηλευτριών η άμβλωση είναι δολοφονία μιας ζωντανής ανθρωπίνης ύπαρξης τελείως αδύναμης να προστατεύσει τον εαυτό της όχι μόνο κατά την διάρκεια της κύησης αλλά για αρκετά χρόνια και μετά τη γέννηση. Βέβαια για άλλους μπορεί να είναι μια επέμβαση σαν όλες τις άλλες. «Όπως αφαιρούμε ένα νεφρό από μια γυναίκα αφαιρούμε και ένα ανεπιθύμητο έμβρυο». Ακούστηκε και αυτό το τραγικά αποκαλυπτικό της ηθικής σύγχυσης που χαρακτηρίζει την αλλοπρόσαλλη εποχή μας.

Πιστεύουμε ότι θα έπρεπε ο Νομοθέτης ενός τόσο αμφιλεγόμενου από ηθικής απόψεως Νόμου, ιδιαίτερα για την Ελληνική Ορθόδοξη Κοινωνία, να προβλέγει τη δημιουργία ηθικών διλημμάτων και προβλημάτων στις συνειδήσεις ορισμένων υγειονομικών και να τους απαλλάξει από την υποχρέωση να διενεργήσουν ή να συνεργήσουν σε μια πράξη που την θεωρούν εγκληματική.

Ο γαλλικός Νόμος σχετικά με τις αμβλώσεις, σεβόμενος την ελευθερία της συνειδήσεως των εργαζομένων στο χώρο της υγείας πολιτών διασαφηνίζει ότι όσοι γιατροί, νοσηλεύτριες και μέλη άλλων υγειονομικών επαγγελμάτων δια λόγους συνειδήσεως δεν δέχονται να λάβουν μέρος στην διενέργεια της αμβλώσεως πρέπει να απαλλάσσονται της υπηρεσίας αυτής.

Νομίζουμε ότι και στη χώρα μας θα πρέπει να ρυθμιστεί το προκύψαν θέμα με κάποια Υπουργική Απόφαση ή Εγκύκλιο του Υπουργού Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Γ.Α. Μαγκάκη ο οποίος και σαν διακεκριμένος Νομικός θα κατανοήσει ασφαλώς την φύση του προβλήματος πολλώ μάλλον εφ' όσον ως πληροφορούμεθα έχει υποστηρίξει σε συγγράμματά του την ελευθερία της συνειδήσεως.

Όμως μέχρις ότου το θέμα ρυθμιστεί η κάθε Νοσηλεύτρια θα αντιμετωπίσει το πρόβλημα μόνη της, σαν υπάλληλος βέβαια αλλά και σαν ελεύθερος άνθρωπος. Θα προσπαθήσει να συνεννοηθεί με την προϊσταμένη του Χειρουργείου ή με την Διευθύνουσα του Νοσοκομείου για την ρύθμιση του θέματος. Αν δεν βρίσκεται λύση και υποχρεώνεται από την υπηρεσία της σε συμμετοχή σε μια πράξη που είναι αντίθετη με την Χριστιανική Πίστη της και τη φωνή της συνειδήσεώς της θα κάνει τη δική της ατομική επιλογή έτοιμη να υποστεί τις οποιεσδήποτε πιθανές δυσμενείς επιπτώσεις.

Στ. Παπαμικρούλη
Πρόεδρος ΕΣΔΝΕ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΣΥΜΠΟΣΙΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

1. ECCO-4

Η 4η Ευρωπαϊκή συνάντηση στην Κλινική Ογκολογία και Καρκινολογική Νοσηλευτική θα γίνει στη Μαδρίτη από 1 έως 4 Νοεμβρίου 1987

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε:

ECCO-4
SIASA CONGRESOS
Paseo de la Habana, 134
28036 Madrid (Spain)

2. Το Royal College of Nursing οργανώνει εκπαιδευτικές επισκέψεις, σε υπηρεσίες υγείας του Λονδίνου, στις πιο κάτω ημερομηνίες:

- α) Οκτώβριο από 12 έως 16
- β) Νοέμβριο από 9 έως 13
- γ) Δεκέμβριο από 7 έως 11

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στο:

Royal College of Nursing
20 Cavendish Square
London W1MOAB
Tel: 014093333

3. Η Πανελλήνια Ένωση Βιολόγων ανακοινώνει ότι στις 7-10 Οκτωβρίου 1987 θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα το 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο της με Ευρωπαϊκή συμμετοχή.

Θέμα: Βιολογία και Παραγωγή

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στην Γραμματεία του Συνεδρίου «Οργάνωση Ιδέα», Βουλής 24, 105 63 Αθήνα, Τηλ. 32 42 045

4. «Νοσηλευτική από εθνικά σύνορα: Ο 21ος αιώνας» είναι το θέμα της 15ης Συνόδου της Αμερικανικής Ακαδημίας Νοσηλευτικής, που θα πραγματοποιηθεί στις 12 Οκτωβρίου 1987 στην Washington D.C.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στην πιο κάτω διεύθυνση:

American Academy of Nursing
ANA Fiscal Affairs
2420 Pershing Road
Kansas City, Missouri 64108, U.S.A.

5. Η 25 Διεθνής Σύνοδος των Νοσηλευτών του Χειρουργείου θα γίνει στη Σιγκαπούρη από 14 έως 18 Σεπτεμβρίου 1987

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε:
World Conference
Operating Room Nurses
10170 East Mississippi Ave., Denver, Colo, 80231 U.S.A.

6. 2ο Διεθνές Συμπόσιο για τον Έλεγχο των Μολύνσεων θα πραγματοποιηθεί από 12 έως 16 Σεπτεμβρίου 1988 στο Harrogate της Αγγλίας.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στον:
Mr. John Love
Publicity Officer ICCIC '88
3 Buckingham Road
Kingston upon Thames
Surrey KT1 3BH
ENGLAND
Tel.: 01 (London) 5460304

7. 2η Διεθνής Σύνοδος για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας θα πραγματοποιηθεί στο Λονδίνο από 21 έως 23 Σεπτεμβρίου 1987

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε:
Conference Administrator
Macmillan Conferences and Exhibitions
4 Little Essex Street, London, WC2R3LF
Tel. 01 8366633

8. Η Διεθνής Σύνοδος της Νοσηλευτικής Έρευνας θα γίνει από 13 έως 16 Οκτωβρίου 1987 στην Washington D.C.

Το θέμα του συμποσίου είναι: «Πρόοδοι της Νοσηλευτικής στην Υγεία: Μοντέλα, Μέθοδοι και Εφαρμογές».

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε:
1987 International Nursing Conference Research Conference
ANA Fiscal Affairs, American Nurses Association
2420 Pershing Road, Kansas City, MO 64108, U.S.A.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

1. Η Constance Holleran, Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Συμβουλίου Νοσοκόμων ανακοίνωσε ότι στο προσωπικό του διεθνούς αυτού οργανισμού προσλήφθηκαν η δεσποινίδα Katherine F. Mctherney και η Dr Taka Oguisso.

Η Δεσποινίδα Mctherney θα εργασθεί με οργανισμούς με τους οποίους συνεργάζεται το ΔΣΝ και θα επικεντρωθεί στους τομείς: Νοσηλευτική διοίκηση και ποιότητα φροντίδας.

Η Dr Oguisso θα ασχοληθεί κυρίως με τη νοσηλευτική έρευνα, εκπαίδευση και τον κώδικα των ηθικών καθηκόντων. Ακόμη θα συνεργασθεί με τους Εθνικούς Συνδέσμους, μέλη του ΔΣΝ.

2. Το Διεθνές Συμβούλιο Νοσοκόμων (ΔΣΝ) κυκλοφόρησε νέα έκδοσή του, την «Έκθεση Κανονισμού Νοσηλευτικής». Στην έκθεση αυτή διατυπώνονται με μεγάλη σαφήνεια οι επίσημες θέσεις του ΔΣΝ για τον κανονισμό της Νοσηλευτικής και για άλλα σχετικά θέματα.

Η συγγραφέας της έκδοσης αυτής, Dr Margaretta M. Styles, έκανε μια εκτεταμένη μελέτη με επικέντρωση στις νομικές και επιστημονικές απόψεις του κανονισμού της άσκησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος. Η μελέτη περιλαμβάνει: ιστορική αναδρομή, ευρήματα από την ανασκόπηση της παρούσας κατάστασης, διεθνείς τάσεις, τη θέση του ΔΣΝ στις διεθνείς τάσεις και ενστάσεις.

Η συγγραφέας γράφει ότι «... η δομή του νοσηλευτικού επαγγέλματος δεν έχει επαρκώς καθορισθεί, οι απαιτήσεις για εκπαίδευση και οι ορισμοί του είναι γενικά ανεπαρκείς σε σχέση με την περιεκτικότητα και ανάπτυξη του νοσηλευτικού ρόλου που αναφαιίνεται με την ανάγκη φροντίδας υγείας, τους στόχους και τα κριτήρια «standards» του επαγγέλματος που άρχισαν να γίνονται αντιληπτά λιγότερο από μισό αιώνα».

Η Styles προτείνει δώδεκα αρχές σαν βασικό κώδικα κανονισμού του επαγγέλματος και σαν αντικειμενικούς σκοπούς που θα βγαίνουν από τις αρχές. Επίσης προτείνει να δοθούν ορισμοί στους όρους: νοσηλευτής, νοσηλευτική, βοηθητικός, ειδικός και ειδίκευση.

Η εργασία της Styles είναι λόγια, πληροφοριακή και με πολλές προκλήσεις. Μπορεί, τέλος να βοηθήσει το νοσηλευτικό επάγγελμα αλλά και άλλα επαγγέλματα υγείας να εξελιχθούν.

Η έκδοση κυκλοφορεί στα Αγγλικά, Γαλλικά και Ισπανικά. Η τιμή είναι £ 7.50. Παραγγελία αντιτύπων μπορεί να γίνει στην πιο κάτω διεύθυνση:
Publication sales

International Council of Nurses
3, Place Jean Marteau
CH-1201 Geneva Switzerland

Αρ. Πρωτ.: Ε6-74

Αξιότιμον Υπουργόν
Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
κον Αντώνιον Τρίτην
Ενταύθα

15/4/87

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος με χαρά δέχθηκε την από του προσεχούς έτους εισαγωγή νέων - με τις Πανελλήνιες Εξετάσεις - στο τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Αναφερόμενοι στο ΠΔ 184/79 -ως τούτο ετροποποιήθη δια του ΠΔ 562/80- άρθρο 2 παρ. 2, παρακαλούμε θερμά όπως συνεχισθεί η εισαγωγή στο Β' έτος Σπουδών -κατόπιν εξετάσεων- αποφοίτων τ. Ανωτέρων Σχολών Νοσοκόμων και Επισκεπτριών και Νοσηλευτικής ΤΕΙ, καθότι ο Νοσηλευτικός Κλάδος έχει μεγάλη ανάγκη στελεχών. Η ανάγκη αυτή θα καλυφθεί σταδιακά με τον όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό αποφοίτων του Τμήματος Νοσηλευτικής, Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Πάρα πολλά μέλη μας, καταξιωμένες Νοσηλεύτριες με αγάπη και αφοσίωση στο Νοσηλευτικό Λειτουργήμα επιθυμούν την περαιτέρω εκπαίδευσή τους για να πλαισιωθούν οι Νοσηλευτικές Υγειονομικές Υπηρεσίες με ηγετικά στελέχη και τα Τμήματα Νοσηλευτικής των ΤΕΙ με στελέχη Διδασκαλίας.

Νομίζουμε ότι είναι καθήκον της Πολιτείας να δώσει την ευκαιρία αυτή σε επίλεκτα μέλη του Νοσηλευτικού Κλάδου όχι μόνο για την εξύγωση του Νοσηλευτικού έργου αλλά και την βελτίωση της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας για το καλό του κοινωνικού συνόλου.

Με την ελπίδα ότι ο αριθμός των εισακτέων Νοσηλευτών/-τριών στο Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου θα εξακολουθήσει να είναι ο καθοριζόμενος στο πιο πάνω ΠΔ και ευχόμενοι Καλό Πάσχα, Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Διατελούμε

Με τιμή

Η Πρόεδρος
Σταυρούλα Παπαμικρούλη

Η Γενική Γραμματεύς
Στέλλα Πισπιρίκου

Κοινοποίηση: Υπουργό Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Κύριον Γεώργιον-Αλέξανδρον Μαγκάκη
